

دین است، باید نمازخانه بهترین و زیباترین جای مدرسه باشد، حال آنکه اتاق مدیر مدرسه زیباترین جای مدرسه است!

فرض کنید پل قشم را به شکلی ساده بسازند که فقط خودروها از روی آن عبور کنند. اما همین پل را می‌شود با معماری خاصی اجرا کرد تا اینکه پوستری جهانی بشود و زیرش نوشته شود پل خلیج فارس. این‌ها هزینه‌های ساخت پل را چندان عوض نمی‌کند، ولی با این کارها، پروژه مورد نظر تبدیل به یک نماد ایرانی، اسلامی در سرتاسر جهان می‌شود که اگر خواستید ایران را معرفی کنید فقط برج میلاد را نشان ندهید. پروژه‌های بزرگ چنین ویژگی‌هایی دارند.

تصور کنید که در ساخت تأسیسات تفریحی شهر مشهد علاوه بر کسب درآمد، جذب زائر و فراهم کردن شرایط تفریح آن‌ها، زمینه انتقال خلاقیت‌ها فراهم شود؛ به گونه‌ای که وقتی افرادی به‌طور مثال از یزد می‌آیند، پس از مشاهده این دستاوردها برگردند و در یزد آن‌ها را تکرار کنند. طبیعی است که این حرف‌ها برای کسانی که فقط به پول یا اقتصاد فکر می‌کنند شعار بی‌بیش نیست! اما اگر افراد متخصصی دعوت شوند و از کارهایی که می‌توانند انجام بدهند سخن بگویند، کارهایی که علاوه بر درآمدزایی انتقال فکر را هم در پی داشته باشند، رفته رفته مشهد تبدیل می‌شود به مرکز تحول معماری ایران و این شدنی است.

پیگیری و مطالبه پیوست فرهنگی توسط ائمه جمعه و استانداران

ائمه جمعه باید مطالبه‌گر فرمایش‌های مقام معظم رهبری باشند و اولین قدم این است که این بزرگواران اطلاعات عمیق‌تر و دقیق‌تری نسبت به این مباحث داشته باشند. در کنار این موضوع باید از فرمانداران و استانداران بخواهند که گفت‌وگو، فلسفه، ضرورت و اهمیت این بحث‌ها را برای مدیران دستگاه‌ها از طریق کارگاه‌های آموزشی تبیین کنند. مباحث فرهنگی مثل مباحث الکترونیسته نیستند که اگر همه مدارا نباشند چراغ روشن نشود؛ مباحث فرهنگی به همان میزانی که چشم ما به گنبد حرم امام رضا (ع) می‌افتد و آثار معنوی از خود به جا می‌گذارد، اثر خودشان را دارند.

این مسئله فقط در مشهد نیست، در قم نیز همین اتفاق در حال رخ دادن است. اصفهان هم دارد هویت فرهنگی خودش را از دست می‌دهد. در معماری لحام گسیخته وارداتی غربی، یزد هم دارد از بین می‌رود

معماری مدارس داریم. هر سال چهار هزار مدرسه جدید ساخته می‌شود که در تغییرات معماری کشور نقش زیادی دارد. این بر روحیه خود دانش‌آموزان نیز تأثیر به‌سزایی دارد، بر بهر موری و پرنشاط بودن معلمان و مدیران نیز چنین اثری دارد. این مسائل هیچ‌گاه از زاویه فرهنگی دیده نشده است؛ رویکرد فرهنگی این مطلب که در کلاس، میز و نیمکت سه نفره داشته باشیم یا یک نفره؟ میز و نیمکت‌ها گرد چیده شود یا پشت سر هم؟ یا اینکه وقتی شما وارد مدرسه می‌شوید، همان ابتدا روی دیوار می‌بینید که نوشته شده است "نماز ستون دین است"، اما وقتی سؤال می‌کنید که نمازخانه کجاست؟ می‌گویند: زیرزمین! این برای بچه‌ها تضاد ایجاد می‌کند. آن‌ها که در کودکی بیشتر با چشمانشان قضاوت می‌کنند؛ که اگر نماز ستون

را داریم که این‌ها برای دانش‌آموزان و جامعه آثار مثبت و منفی به همراه دارند. طرح دیگری که روی آن کار کردیم، درباره تلویزیون‌های تعاملی است. در این تلویزیون‌ها بیننده حق انتخاب دارد؛ یک برنامه را ضبط می‌کند تا بعداً آن را ببیند، از این کانال به آن کانال می‌رود، خودش می‌تواند فیلمی را آماده کند و برای صدا و سیما بفرستد تا اگر پذیرفتند در شبکه نمایش پخش شود. طرح دیگری که برایش پیوست‌نگاری کردیم، پلی است که قرار است بندر عباس را به قشم وصل کند. این تحول بزرگی است که در جزیره قشم در حال رخ دادن است. با اجرای این طرح، جزیره دیگر جزیره نیست و از جزیره بودن خارج می‌شود. آثار سریع اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی این طرح را ما در پیوست فرهنگی بررسی می‌کنیم. طرح دیگری هم درباره آثار فرهنگی

است که در طرح‌هاشان از این زاویه مطالعات فرهنگی، اجتماعی دارند. اما آن تذکری که مقام معظم رهبری می‌دهند و نگاه وسیعی که ایشان دارند به واسطه شاکله شخصیتی ایشان است که فرهنگ‌شناس هستند. ایشان این بحث را مطرح می‌کنند تا ما همان‌طور که باید حیات و ممانعت برای خدا باشد، شغل و فعالیت‌مان هم در مسیر خدا باشد و موجب تخریب اعتقادات مردم نشود. ما در مطالعاتی که انجام می‌دهیم متوجه شدیم که: ۱- برای اینکه کار فرمایان انگیزه پیدا کنند باید وجه مادی و معنوی را هم‌زمان در نظر بگیریم. ۲- وجه مادی و معنوی از هم قابل تفکیک نیست.

اینکه با خودشان بگویند زائر شهر مشهد، که ممکن است کودک، نوجوان، جوان و پیر باشد، نیاز به تفریح دارد و باید با خاطراتی خوش شهر مشهد را ترک کند خوب است، اما باید برایش برنامه‌ریزی شود. نباید طوری برنامه‌ریزی شود که این فرصت فرهنگی به ضد ارزش تبدیل شود و معنویت مشهدالرضا در خطر بیفتد. این فرصت باید طوری استفاده شود که معنویت مشهدالرضا توسعه یابد.

مؤسسه افق؛ اولین مؤسسه

پیوست‌نگاری فرهنگی

ما در مؤسسه افق یک پیوست فرهنگی برای مدارس خاص طراحی کردیم تا آثار مثبت و منفی این مدارس را بشناسیم. ما غیر از مدارس عادی، مدارس تیزهوشان، مدارس معارف و مدارس تخصصی

